

Més incertesa als Balcans

EDUARD SANJUAN

La pedra de toc tornarà a ser Kosovo i el seu encaix en un puzzle que no deixa de moure's. La principal autoritat civil internacional a Kosovo, el francès Bernard Kouchner, tracta, amb enormes dificultats, d'implantar una administració civil en què la comunitat internacional es juga tot el seu prestigi. El buit de poder continua essent enorme en una societat ara absolutament desestructurada i que reclama a crits una normalització democràtica i la superació de la situació d'emergència. Hi ha hagut una deriva clara que hi juga en contra i que comença a ser assumida tot i que amb dificultats pels responsables militars i civils occidentals: les forces militars internacionals s'han vist impotents per instaurar un mínim clima de confiança que aturés la progressiva sangria ètnica de la població sèrbia. L'espiral de venjança continua instal·lada i l'esperança d'arrencar la nova història de Kosovo amb un mínim índex de tolerància multiètnica s'ha anat diluint. Probablement, com diu el periodista i intel·lectual kosovès Veton Surroi, la tragèdia ha estat de tan elevades proporcions que se li ha demanat massa a la població de Kosovo. Instaurar "per decret" la reconciliació és una autèntica quimera i hi ha hagut massa barbàrie com per esperar, tot i les constants crides a la sensatesa i la invocació als drets humans, que s'aturessin els ajustos de comptes.

I tot això passa enmig de la debilitat endèmica i patètica de l'oposició sèrbia i l'enfortiment del president Slobodan Milosevic. Belgrad espera el fracàs rotund de la comunitat internacional? Hi fa a més tots els esforços entre la població sèrbia kosovesa perquè això sigui així —per tal de jugar noves cartes per a la recuperació de la província, extrem aquest però que es jutja ara mateix impensable.

Occident ha de resoldre "el Kosovo

ARXIU / EFE

La provisionalitat jurídica de Kosovo, emanada de la guerra, s'estendrà en el temps.

sense Milosevic", però també "el Kosovo amb Iugoslàvia o sense", ja que en cap moment, des del mateix procés de Rambouillet, s'ha qüestionat globalment des de Brussel·les o Washington l'estatus jurídic internacional de Kosovo com a part integrant del territori iugoslau. Ben diferent és l'actitud conjunta de les forces vives albanos-kosoveses que han expressat per activa i per passiva "emparats en la monumental tragèdia del seu poble" que el seu horitzó no passa ni passarà per cap tipus de lligam administratiu amb Sèrbia.

Es un fet que la provisionalitat jurídica de Kosovo com a protectorat internacional s'estendrà en el temps. El que cal accelerar ara és la construcció de l'administració civil i desmilitaritzar les estructures de poder, procés molt difícil en si mateix pels diferents jocs d'interessos de les forces fàctiques kosoveses començant per l'antic UÇK.

Al voltant de Kosovo girarà el futur immediat dels Balcans. Però amb més d'un ull posat en la previsible accentuació del

La història ha anat confirmant la famosa frase de Churchill: "els Balcans generen més història que no la que són capaços de digerir".

procés d'allunyament de Montenegro en relació a Belgrad. Un fil de por continua lligant Pogdorica amb Belgrad però es pot trencar en qualsevol moment, un moviment de conseqüències encara imprevisibles en el seu exacte abast.

Croàcia mereixerà una altra mirada permanent. És possible, com es vaticina, que la desaparició física del seu gran patriarca i autòcrata Franjo Tudjman possibiliti un aterratge suau de Zagreb cap a la democràcia i cap a Europa. Però també pot passar, pel contrari, que les forces que dominen l'economia i la política "a la siciliana" continuïn atrinxerant-se. En qualsevol cas, el futur més immediat dels Balcans es llegirà via Zagreb i la influència que pugui exercir sobre els esdeveniments de futur a Belgrad.

I a Bòsnia, tot i l'*statu quo* "d'absència de guerra", que no de pau, continua essent imprescindible la tutela militar i política internacional. Només el temps i el judici dels responsables dels crims contra la humanitat contribuirà a aclarir uns horitzons encara massa tèrbols.